

să-i face vrând nevrând să coopereze la propria lor bună stare.

La art. 10 propun sporirea dobânzii la 4 %, căci aceea de 3 % este prea mică.

Aceasta este chiar una din cauze pentru care nu s'au îndemnat toți ofițerii să depue lunar mai mult de 3 % din soldă.

Am arătat mai sus că plătind procente de 4 %, casa nu se expune la nici o pagubă, însă :

Datoria ei ar fi să ridice procentele chiar la 5 %, după exemplul casei de consemnațiuni a statului (al cărui statut din nenorocire, nu permite a se adună mai mult de 3000 lei cu procente de 5 %, pe seama aceluiaș individ).

Mai propun suprimarea art. 13, 14, 15, 16, 17 și 18 pentru motivul că depunerile trebuie să fie permanente ; de asemenea, propun suprimarea art. 22 și 24 ca unele ce n'ar mai corespunde scopului casei.

În ce privește regulamentul casei, el trebuie să fie în acord cu legea și prin urmare modificarea lui se impune.

O CHESTIUNE DE MARINĂ MILITARĂ

DE

„Depecovertă“

Din informațiunile date de jurnale reesă că guvernul cel nou ar veni cu un program militar pentru completarea nevoilor armatei, pe baza unui credit de 200 milioane și că din acest credit Marinei i s'ar da 24 milioane, pentru construirea a 6 contratorpiloare, începutul programului de construcții la mare.

— Să fie adevărat cele ce se aud ?.. întrebam pe un camarad. Pst !... e adevărat,— mi-a spus camaradul X, dar să nu spui la nimeni !

Să fi dosit cele mai importante hârtii secrete militare, n'ar fi pus colegul atâta discreție.

Ne înțelegând de ce atâta mister, căutai după despăr-

țire să explice această discreție și să vadă dacă sunt într'adevăr legați să nu spunem nici eu la rândul meu nimic. Mărturisesc, că sâsâiala camaradului se pretează la comentariile cele mai diverse. . . .

Ar fi oare acești bani ce se dau Marinci, furați din visteria statului și nimeni nu trebuie să audă, că ni-i ia ?

Sau că în organizarea armatei noastre, începută cu celelalte arme, s'a ajuns și la Marină, fără a cărei desăvârșire, armata nu ar fi completă ?..

Este crearea materialului naval la mare, o nevoie imperios recunoscută de țară ?.. sau printr'un truc, Marina a reușit să smulgă guvernului, care abia a venit, creditul de 24 milioane. ?

Dacă aceasta este aducerea la îndeplinire a unui program naval necesar, program care *trebuie discutat la lumina zilei* ca țara să-l știe, —căci, pe lângă că costă 24 milioane, dar numai când va fi eșit din discuția tuturor elementelor în stare a-l discuta, —numai atunci poate să aducă acea liniște și împăcare a conștiinței tuturor românilor, că au dat ce li s'a cerut pentru pregătirea armatei și că ce s'a cerut, e aceea de care Marina are nevoie.

Din păcate, frica ofițerilor de a discuta cele mai vitale chestiuni ce privesc arma lor, este rezultatul unei cenzuri rău înțelese, ce a apăsat Marina 20 de ani.

A critica—științificește vorbind—o chestiune de organizație, un program de construcție etc. — eră a defăimă instituția și șefii ei.

Câtă goană pe ofițerii, cari scoteau răposata revistă „Marină. . . . și pentru ce ?..” Pentru că doreau să-și spună și ei cuvântul în treburile armeei lor, sau să propună ceva, — *cuvânt care le-ar fi trebuit cerut*, iar nu impusă să-l tacă.

Din fericire, materialul flotant al Marinei întrând într'o fază nouă favorabilă și materialul psihic, ideile, l'au urmat. Dar când 20 ani nu ți-a fost permis să emiți? o părere, e greu, dintr'o dată să te desbraci de acest

învăliș ruginit și să capeți libertatea și curajul cugetării, cari puse în discuție liberă, dau la lumină ceva nou și bun.

Eră la noi în Marină o vreme, când dacă s'ar fi divulgat o zi înainte îmbarcările ofițerilor, cari se făceau în Martie,—lucru ce de altfel ar fi trebuit anunțat cu vreo două luni înainte, ca ofițerul să aibă vreme să-și aranjeze soarta familiei înainte de-a plecă în voiaj pentru 6 sau 9 luni, — dacă s'ar fi divulgat zic, pe lângă imputările criminale ce s'ar fi adus indiscretului — în cazul cel mai favorabil, tabloul ar fi fost refăcut, pentru *ca ofițerii să-și simfă respirația suspendată până în ultimul moment*,

Dar aceasta eră și așa se înțelegeă activitatea în Marină, pe vremea aceea.

Veți zice: dar sâsâiala colegului nu conține miezul pe care să se brodeze un articol într'o revistă serioasă și din care cititorul să rămâe cu ceva.

Declar, că singura exclamație nu mi-ar fi dat prilejul unui articol, dacă printr'o asociație de idei, al căror fir nu interesează să-l întind aci, nu mi-ar fi dat în gând cele ce voi desvolta mai la vale.

Timpul a veniț și guvernul e hotărît să deă 24 milioane pentru construcția a 6 contratorpiloare.

Aceasta e premiza de la care plec.

Construcția acestor vase va cere un an cel puțin și doi cel mult. Fiecare contratorpilor va necesita aproximativ: 100 marinari ca echipaj, 2 ofițeri superiori și 5—6 ofițeri inferiori; — Un total deci de 600 marinari 14 sau 15 ofițeri superiori, 30—36 ofițeri inferiori.

E un lucru recunoscut de toată lumea și în toate ramurile, că formarea personalului e mult mai grea, cerând timp mult pentru desăvârșirea lui, — pe câtă vreme materialul e în funcție directă de buget.

Vom aveă dar, peste cel mult doi ani, parte din materialul naval la mare.

*De unde se vor lua marinari ?... Unde se vor găsi cei 600 recruți, marinari formați, cum și cei 44 ofițeri inferiori și superiori ? Și când zic *Marinari și ofițeri formați* nu înțeleg 600 recruți luați din creerii munților sau de pe șesurile Dunării și îmbrăcați în haine de marinari.*

Ei vor trebui, înainte de a figura ca tunari sau torpilor la bord, să fie oameni de mare, căliți în viața aspră a mării printr'o lungă și continuă imbarcare pe toate vremurile ; căci dacă în momentul suprem — războiul — și prin mijloace pe care eu nu le văd, dar pe care le vor fi având unii șefi, s'ar putea desmorți avântul războinic ce trăește încă în stare latentă în fiecare român și vom putea avea din fiecare țăran un urmaș d'ai lui Ștefan sau Mihai — (căci ei moștenesc ceva din sufletul militar al strămoșilor lor) ; — *ce calități marinărești moștenește românul din creerul munților ori plugarul de pe șesuri ?*

Și dacă el nu moștenește nimic marinăresc, credeți că e de ajuns a'l învăța 6 luni sau un an ca recrut, să întoarcă capul la dreapta și apoi să'l vărsați ca marinari, din care să faceți tunarul sau torpilorul contratorpilorului, care să fie la postul său pe orice vreme rea la mare ?... O ! Nu !

Să nu ne furăm căciula. Numai cine n'a fost pe mare nu știe cât timp trebuie unui om străin de ea, să se deprindă și că atunci când suferi de rău de mare, preferi să tae din tine, dar să nu te scoale la serviciu.

Marinari !... spuneți dacă nu e așa ? !...

Mi se va replica : dar echipagele vor fi formate din marinari luați de pe vasele școală Mircea și Elisabeta.

Asupra formării de marinari pe cele 2 vase sus citate iată ce am de spus :

Declar sincer, că prin arătările mele, nu vreau de loc să demonstrez că în Marină nu se lucrează în deajuns și așa cum ar trebui ; — din contră și din fericire, de când s'a creat materialul naval la Dunăre, o activitate

sănătoasă și în direcția cea bună, — activitate necunoscută în marina noastră până acum, — a luat locul *transporturilor de episcopi și prefecți*, ce se părea a fi fost activitatea vaselor la Dunăre, înainte.

Manevrele escadrei de Dunăre, în combinație cu armata de uscat, încep a se apropia tot mai mult de che-maréa Marinei în timp de războiu. Am convingerea adâncă că dacă se va insista și dintr'o parte și din alta, ca planul manevrelor corpurilor III și V să fie făcut și combinat de Staturile Majoare respective în unire cu Statul Major al Marinei 1), am oonviagerea zic, că în scurt timp marina va ști nu numai să întrebuițeze materialul naval la Dunăre, dar va seconda armata de uscat în deplină cunoștință de cum se vor petrece lucerurile în războiu.

Dar dacă 3 ani cât ar putea să stea un marinar pe bordul unui monitor, e de ajuns să facă din el un bun tunar; la mare însă nu e acelaș lucru. El nu va putea fi format ca tunar, *înainte de a fi marinar* — om de mare, desăvârșit.

Din nefericire, de câțiva ani, guvernele pe motive de economie nu mai trimet vasele școală în călătorii lungi. De vre-o 10 ani Elisabeta și Mircea n'au mai eșit din Marea Neagră. Programul lor a fost redus la a stă câteva zile pe lună în mare și aceasta de la Aprilie la Octombrie.

Ei bine!... adunați numărul zilelor de mare pe timp de un an — sau 1¹/₂ an, cât ar putea fi ținut un om pe vasul școală, căci după acest timp trebuie trecut ca marinar format pe contra torpilor, — și veți vedeă că 30—40 zile de navigație pe an și încă în toiul verei, pe mare calmă de nu-ți poți trage suflarea, departe de a fi de ajuns să formeze *un trup și un suflet de marinar*, des-

1) Aci e cazul să spun cât e de necesar ca la Staturile Majoare ale corpurilor III și V și la Marele Stat Major să lucreze permanent și un ofițer de marină.

curajează încă pe mulți cari văd că după un an de îmbarcare, la cea mai mică sbârleală a mării, ei încă suferă de rău de mare.

În această privință ofițerii nu stau mai bine. Voiu lumina printr'un exemplu, care se poate aplica majorității ofițerilor.

Un Lt. Comandor sau căpitan Comandor, viitor comandant de contratorpilor, trebuie să aibă 18—25 ani de ofițerie. În acest timp el are 8—12 ani de îmbarcare ; — să zicem 10 ani.

Din acești 10 ani, pentru majoritate $\frac{1}{3}$ sau 3.3 ani suht la mare, aceasta e un caz favorabil. Dacă împărțim la mijlocia anilor de serviciu, 22, ne dă 1 lună și 24 zile de îmbarcare pe an, — și cu aceste 2 luni de îmbarcări pe an, credeți că e posibil să aveți un *lup de mare* !?... 1).

Sunt ofițeri cari au 20 de ani de ofițerie și cari n'au mai navigat pe mare de 8—10 ani. Luați unul din aceia, puneți-l comandantul contratorpilorului și'n toiul erneli, căci ostilitățile se pot declara sau continuă și iarna, — nu e așa?... Dați-i misiune să ție calea câteva zile de vreme rea, sau să atace un convoiu de vase inamice.....

Răspunsul îl aștept de la marinari.

Cunosc ofițeri, cari au refuzat să iasă la cart 2), sau dacă au eșit au stat ca toropiți la locul de cart, pentru că sufereau de rău de mare.....

Dar nu e vinovat ofițerul, nici autoritatea care l'a îmbarcat ca să se formeze. Vinovat e sistema de economii, care din fericire se anunță a 'nčetă, și credința că armata, și cu atât mai mult Marina se pot improviza și ofițerii se pot forma de azi pe mâine.

«În felul celor ce susțin, iată ce zice amiralul Cuverville în «Les leçons de la guerre» pag. 86 :

— «Bieu que plusieurs des bâtiments que nous venous de déerire fussent de types auciens et de vitesses différentes, la force navale qu'ils constituaient était im-

1) Lup de mare, adică marinar mult încercat în viața pe mare

2) Cart, sau 4 ore de serviciu pe bord.

«posante ; elle pouvait vaincre. mais à la condition que
«le personnel fût parfaitement entraîné.

«Les marins ne s'improvisent pas et les manœuvres
de guerre doivent être préparées pendant les loisirs de
«la paix a l'aide de nombreux exercices qui soient
«aussi fidèlement que possible l'image de la guerre.
«*L'homme, l'homme encore. l'homme toujours*, tel est le
«premier des instruments de combat» écrivait le général
(Dragomiroff ; le général avait raison, mais la forma-
«tion du marin est plus laborieuse que celle du soldat
«et l'on aurait tort de se figurer qu'un bâtiment qui
«vient de prendre armement soit apte du jour au leude-
main, à figurer dans une escadre, ce serait aussi une
«illusion de croire qu'une escadre qui n'a pas été lon-
«guement exercée soit en mesure d vaincre».

Adaug: Amiralul înțelege acî că oamenii nu erau
exercitați în partea pur militară, dar oameni de mare
erau cu toții, fiind poate cu toții pescari de marea Bal-
tică, născuți și crescuți pe apă.

*Ce va fi însă de escadra, grupul sau unitatea noastră
armată cu oameni cari văd marea întâia dată, sau formați
cu cele câteva zile de mare făcute pe vasele școlă
actuale?*

Cer ertare camaradului ofițer, care pe o vreme mai
zbârlită striga : «Ce caut eu p'aci, fiu al codrilor» — și
aceasta e adevărat pentru toți românii.

O spun, numai spre a întări încă odată ceea ce am sus-
ținut : Românul trebuie format marinar, căci el n'a moș-
tenit calități marinărești.

Când însă faci critica — (și rog să se înțeleagă critica
științifică, făcută în dorința de a se lua în discuție o
chestiune atât de importantă) — unei stări de lucruri pe
care o găsești incompletă, trebuie să propui și soluția
ce crezi că îmbunătățește această stare.

Iată ce propun :

I-ii) — Serviciul Maritim Român (S. M. R.) fiind o
instituție de Stat, condusă de capi, ofițerii de Marină,

(afară de Direcția generală, care cred, nu s'ar opune), trebuie să lucreze de comun acord când i se cere, cu celelalte instituțiuni ale țării, în cazul nostru cu Marina Militară.

Menirea lui e: a) de a duce fala țării și a creă relațiuni cu orientul, brăsdând Mediterana până la Egipt, prin vapoarele rapide de pasageri, — b) De a desvolta relațiuni comerciale cu nordul Europei prin cargo-boaturile sale.

Dar mai importantă ca această din urmă a lui menire este aceea de a formă și furniză marinari Marinei Militare¹⁾

Pentru aceasta, legea care permite contingentului 2-nului al IV-lea al Mărinei Militare de a-și termina armata, fiind detașați pe vasele S. M. R., trebuie modificată și făcută obligatorie în sensul: *Imediat după o încorporare, recruții Marinei Militare vor fi imbarcați pe cele 5 cargoboaturi și pe vasele de pasageri*, (aci ar servi și la a nu se mai repetă cazul dela Pireu) cu câte un ofițer.

Când dai un recrut, care acasă la el a mai încălecat pe bălană, la cavalerie, înainte de a-l învăța să lupte cu lancea, îl înveți să se ție pe cal. Pe cel cu șeapcă de marinar nu trebuie să-l înveți a stă pe mare ?

În chipul propus și ofițerii se deprind bine cu marea. Instrucția militară a recruților imbarcați se va face la bord de acei ofițeri cari răspund la debarcare de executarea programului fixat.

Cu chipul acesta, paralel cu instrucția militară, se deprind și cu marea.

Dacă pe fie care cargoboat se vor imbarca 20 de marinari¹⁾ și un ofițer, iar pe cele de pasageri tot atâți,

1) Marina Bulgară — și aceasta guvernul o poate bine controlă — are pe multe vase de pasageri *Austriace* pe Dunăre, marinari pentru a face din ei piloții vaselor de războiu. Și noi care avem S. M. R., instituție de Stat, să nu-l punem la această contribuție ?

Foarte ușor se poate amenaja spardecul cargoboaturilor, și în acest car se pot lua și 40 oameni.

după fie care 12 luni cel puțin, sau 24 luni cel mult, se va putea vărsa jumătate din ei, în cât Divizia de Mare va avea anual 100—150 marinari deprinși cu marea, și cari vor fi cu succes transformați în marinari tunari și torpilori.

Mi se va replica poate: Că nu le mai rămân de cât 2 ani, în care timp nu li se poate forma spiritul militar, învățați fiind cu preă multă libertate pe bordul vaselor de comerț. Dar tocmai de aceea să li se dea câte un ofițer și gradele necesare, cu însărcinarea de a-i militariza, căci oamenii vor fi încazarmați și vor avea un program special ca pe or ce vas militar; ș'apoi vă mărturisec, *prefer să am doi ani un bun marinar tunar de cât 4 ani un podgorean cu beretă de marinar.*

Din nenorocire, căci nenorocire e, lucrurile nu se petrec la noi în țară așa. Două instituțiuni a căror menire sunt în atingere, nici nu vor să știe una de alta, când interese sau ambițiuni sunt în joc. Voi întări cu exemple ceea ce spun.

În toate țările din lume, companiile mari de navigație, subvenționate de stat, sunt obligate să-și construiască vapoarele lor rapide în anumite condițiuni impuse de Marina Militară, pentru ca acele vapoare să poată servi în război ca Crucșetori auxiliari.

Ce să mai zic de un serviciu care e chiar al statului cum e S. M. R. ?

Consultatu-sa serviciul tehnic naval al Marinei Militare când s'au construit cele 4 vapoare rapide ale S. M. R. ?...

S'au construit ele în condițiuni cerute de armarea lor în timp de războiu ?.. Nu !

Dar și aci, ca și mai înainte, vina e mai sus de cât Direcția S. M. R. sau a Serviciului tehnic naval al Marinei Militare:

Cei în drept a nu lăsa să se mai repete, pot găsi unde e pricina, mai bine ca mine.

Dar neacordul acesta pare a fi sistemă la noi.

Pentru ce țara noastră să aibă două Arsenale ? Acel

al Marinei Militare în Galați și șantierul din Turnu-Severin.

Fie care în parte sunt bune ateliere de reparație, iar amândouă la un loc ar da ceva mai complet.

Când toată Direcția tehnică și comercială a serviciului Navigației Fluviale (N. F. R.) e pe Dunărea de jos — la Galați — când, dacă vrei să construiești un șlep, tot așa de bine poți să'l construiești la Galați ca și la Severin. *pentru ce de două ori atât personal superior, inferior și câte, câte altele.*

Când aparținea Austriacilor, aveà rost să fie acolo, căci ei nu puteau trimite vasele lor să se repare la Viena ; ș'apoi scopul lor era să aibă un picior în țara noastră...

În câteva zile s'ar fi transportat cu șlepuri toate instalațiunile de mașini la Galați, cât despre clădiri, atâtea instituțiuni de stat, care și acum ar fi în suferință de localuri în T.-Severin, le-ar fi putut ocupa.

Pe lângă economia ce s'ar fi făcut de atunci până acum, am fi avut ori acolo, ori în Galați — unde Guvernul ar fi crezut mai necesar — un arsenal mult mai complet, ca fie care în parte.

Dacă m'am abătut dela subiectul propriu zis, formarea echipagelor, e ca să arăt că de multe ori mijloacele ce țara poate să pună la dispoziție, sunt mai suficiente ca în aparență.

Dar lipsa unei direcțiuni de vederi unice, dacă n'ar fi și alte cauz,?... fac ca mijloacele date de țară să fie așa divizate și împrăștiate, fără a fi nevoie, în cât fie care instituțiune în parte să nu tragă folosul ce s'ar putea, din sacrificiile pe care țara le face. Exemple analoge cunoașteți fie care, în cât cred că nu e nevoie să mai dau și altele.

II-a. — A doua propunere de îmbunătățire, întâia fiind imbarcarea recruților pe vasele S. M. R.

Cum «Mircea» va fi scos în curând din serviciu, pe el nu se mai poate compta ca vas școală, ș'apoi el ar fi fost de ajuns când efectivul total al Marinei în oameni

era de 500, în curând însă marina va avea 2500 oameni de instruit.

E absolut necesar să se construiască o covetă școală de 2500—3000 tone, pe care îmbarcându-se 600 marinari ne va putea vărsa în fie care an 150 marinari formați.

Această corvetă va trebui să nu cunoască Marea Neagră, ea va fi lăsată în Marea Mediterană, echipajul și ofițerii vor fi schimbați de vapoarele noastre postale sau cargoboaturi în una din radele arhipelagului, sau aiurea, la epoce hotărâte.

Mulți din ofițerii de Marină vor zâmbi că în loc să-i plimb cu viteză de 35 mile (64 km.) îi întorc la vasul cu pânze.

Sunt de acord cu D-lor, că marinarul se formează tot așa de bine pe vasul modern cu abur și cu viteză, ca și pe corvetă.

Dar vasele noastre de mare (vorbesc de contratorpiloarele ce se vor construi), pe lângă că sunt mici ca să întreprindă călătorii mari de instrucție, în mări mai depărtate, dar costul acestora, cu aceste vase cu viteză, e atât de mare și echipajul atât de redus, că marina noastră nu poate suporta aceste cheltuieli, ori cari ar fi sacrificiile ce țin să se facă pentru ea.

De alt-fel, în nici o țară acest tip de vas nu servește ca școală de navigație.

Grupul contratorpiloarelor va fi armat cu un program destul de complet ca instrucție de tunuri și torpile, dar foarte redus ca navigație.

Cu cele câte-va zile de eșire la mare, pe an, o repet căci nu e prea des, nu se poate forma un marinar.

De aceea fac apel la cei în drept, să invite Marina la o discuție asupra chestiunii formării echipajelor la mare, căci cum am arătat formarea personalului e mult mai grea ca a materialului, care se poate împlini ori când se dau bani.

III-a. — Marina noastră e prea mică, pentru ca să putem avea ofițeri specializați; tunuri, torpilori, navigatori etc.

Este însă necesar și cu puțință ca ofițerii și oamenii să fie specializați în ofițeri de Dunăre și ofițeri de mare.

Sunt ofițeri foarte buni, cari din cauza unei constituții rebele, ne adaptabile se deprind greu și incomplet cu marea, acei ofițeri să fie îmbarcați numai la Dunăre; ei vor forma cu succes Comandanții ai unităților de Dunăre.

Alții, mulțumită unor dispozițiuni naturale favorabile, unei voințe mai tenace, luptă cu succes contra răului de mare și pot deveni într'adevăr lupi de mare: aceea să fie comandanții și ofițerii vaselor de mare.

Această specializare nu implică o superioritate a unora față de ceilalți.

Ofițerii de mare, printr'o continuă și îndelungă viață la mare, veșnic în luptă cu elementul înșelător, având viața mai mult în pericol ca la Dunăre, își vor oțeli firea, vor primi cu mai puțină tocmeală risicul vieții de mare, se vor forma, într'un cuvânt, trup și suflet de marinar.

Din acești ofițeri și încă din cei tineri, căci la aceștia avântul și pornirea tinereței sunt forțe cinetice; din aceștia putem spera și încă prin excepție, să găsim elementele din care vom putea recruta personalul viitoarelor submarine; căci să nu vă închipuiți, că cel dintâi ofițer de marină căruia i se dă numele de ofițer submarin, va intra în sub-marin, cu încrederea și calmul necesar unei astfel de manevre, poate să fie tobă de carte ca marinar.

Aceasta mi-aduce aminte cum, la o inspecție într'un regiment de artilerie, Generalul Inspector se supăraseră că dăduse peste un căprar, care nu știa să scrie nici să citească.

— «Cum și pentru ce te-a făcut pe tine căprar»?..

— «Pentru bravură, să trăiți».

Și a avut multă dreptate comandantul lui de l'a recompensat.

Ei bine!—la Marină cu atât mai mult,—bravura năs-

cută dintr'o vieață continuă pe mare, e motorul care pune în mișcare și duce cu sorți de isbândă vasul la luptă.

Vedeți ce încurajări morale și sacrificii materiale fac de mai mulți ani țările mari, pentru a-și forma piloți pe aeroplane, care să cucerească aerul, noul element de navigație și să nu ne mire dacă peste câteva generații vom avea o populațiune aeriană, cu sufletul ei special, după cum există o populațiune maritimă cu psihologia ei aparte.

Să formăm acel corp de marinari (dacă nu o populațiune).

La aceasta să lupte Marina Militară, cerând concursul celorlalte instituțiuni în atingere cu apa.

Tu : Marină Militară, Comercială de Mare, de Dunăre, Serviciu Hydraulic, pescării ale Statului, etc. *uniți-vă în r'o direcțiune de vederi* (nu vă cer de administrație, că v'aș cere poate prea mult) și veți vedea ce rezultate se pot obține.

Cred că, dacă nu v'am convins pe deplin, arătările mele vor avea cel puțin efectul de a pune în discuție, în toată libertatea, chestiunea aceasta atât de importantă a formării personalului la mare.

Comandantul unui vapor postal (S. M. R.) făcând cursa la Alexandria spunea cândva : «Ofițerii și marinarii se pot forma perfect și pe vasele cu aburi, nu e neapărată nevoie să te cocoțezi pe parâmele (fringhiile) lui «Mircea».

Cred și eu că după vreo 14 ani de navigație continuă (ca D-sa), te poți forma și pe vase cu aburi, *dar ofițerii care de 14 ani n'au eșit pe mare ?*

Să se noteze că pentru un voiaj de 12 zile, dus și întors, la Alexandria, se cheltuiește bruto 18—20 000 lei ; dar marina militară ce sumă are la dispoziția ei în scop de instrucție, într'un an și ce vase?...

Termin făcând față la inputarea următoare ce de sigur mi se va face :

— Cum ! tocmai D-ta, care te-ai ridicat contra misterului în care învăluia camaradul chestiunea construcțiilor, D-ta să nu iscălești articolul.

Din experiență știu, că arătările sub pseudonime pot avea darul să dea naștere la discuțiuni mai nepărtini-
toare în cercul ofițerilor de Marină, mai direct intere-
sați,—pe câtă vreme articolul sub nume propriu, va fi
discutat cu simpatie sau antipatie.

Dacă subiectul ce expusei va avea norocul să fie dis-
cutat în mod serios și liber, sunt mulțumit și autoriz
revista să arate numele meu, după închiderea discuției
și dacă se cere.

Dacă nu, sunt și mai mulțumit să nu se mai știe cine
a strigat în pustiu.

ARMATA ȘI EDUCAREA NAȚIUNII

DE

Locotenent, Stere Costescu

(Urmare și fine)

Acestea de altminteri sunt și vederile lui Lavissee care
în «Questions d'enseignement national» zice: *La școală
se va spune Francezului ce este Franța. Dacă școlarul nu
devine un cetățean pătruns de datoriile sale și un soldat
care să-și iubească pușca, învățătorul și-a pierdut timpul
degeaba.*

E o idee greșită însă a se crede, că prin aceasta se
cere învățătorului a face din copil un soldat. Grija de
a formă soldați este și rămâne a ofițerului, învățătorul
îi prepară numai. Prepararea va constă căutând ca în
lecțiunile sale să inziste puțin asupra diferitelor ches-
tiuni privitoare la necesitatea instituției lor militare, pe-
ricolele la care s'ar expune țara românească din cauza
regiunilor sale bogate dacă n'ar avea mată, a deprin-
derii cu spiritul de ordine și supunere, etc. «Mai mult
încă, nu se va scăpă nici un prilej fără a isbi tinerile
spirite ale copiilor prin spectacole militare. Acest lucru
e practicat pe o seară foarte întinsă de Japonezi, cari
la toate serbările patriotice, militare sau ceremonii fu-